

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

AZ UTOLSÓ NAP

ÉRTÉKELÉSEK

AZ ELŐSŐ NAP

Dittmer ránéz az órájára, és halkán megjegyzi:

– Mindjárt indul a gépem.

– Hogy elment az idő, lassan 3 és fél órája beszélgetünk.

– Igen, de ez jólesett.

– Azt hiszem, sok mindent elmeséltem – konstatom kissé kimerülten, és kezeimmel megdörzsölöm arcomat, hogy felfrissüljek.

– Nem mindent – szól szinte suttogva, szerényen, a maga stílusában.

Egyből bevillan, mire gondol.

Most tanácsstalanná válok egy kicsit, nincs most erőm ezt a napot felidézni, de tudom, és tisztában vagyok vele, ennek a nagyszerű versenytársnak, aki szintén végigkísérte Koló pályafutását joga van tudni mindent, legalábbis...

Most megint rám tör az a fajta szomorúság és üresség, amely jellemzi napjaimat, ilyenkor mindig azt kívánom, bárcsak lenne rajtam egy gomb, amivel kikapcsolhatnám az agyamat, mint a filmekben a robotokon. De nincs, ezt el kell fogadnom...

Mint ahogy azt is, hogy Koló elment. Ritkán tudom ezt kimondani, nagyon nehéz. Valamikor úgy érzem, lehetetlen. Magamnak sem akarom néha bevallani, és nem is tudom. Azóta igazából senkinek és senkivel nem beszéltem erről konkrétan. De úgy gondolom, ez nem is baj, talán nem is tartozik senkire. Akik ott voltak, azoknak úgy hozta a sors, hogy

át kellett ezt élniük, és szerepet kellett vállalniuk, mint nekem is.

– Mit lehet erről mondani vagy nyilatkozni – gondolkozom magamban –, helyesen tettem, hogy nem nyilatkoztam annak idején az ügy részleteivel kapcsolatban, csak emlékét és mítoszát sértettem volna meg, ha ez is bulvár hírré redukálódik, és az nem lehet. Jó hírére és méltóságára vigyáztam, mint egy kincsre, ahogy egy kisgyermek a legkedvesebb játékára.

Dittmer néz maga elé, mintha a gondolataimban látna és olvasna.

Nem szól, csak némán hallgat, és figyeli rezdüléseimet.

– Kedden és csütörtökön voltak a pályamenéseink – kezdem egyhangúan és búskomoran. – Ilyenkor versenyt szimuláltunk, de ez neked gondolom, ismerős. Ezekre lelkileg és fizikailag is úgy készültünk, mint a nagy versenyekre, és ugyanolyan terhekkal is járt, mint egy valódi pálya. Ha ezret mentünk, akkor utána még csináltunk általában egy ötszázat is, ha viszont ötszázzal kezdtünk, utána már nem volt erőnk egy ezerre. Már az előző héten megbeszéltük, hogy erre a keddre nagyon rákészülünk, így a hétvégét pihenéssel és lazítással töltöttük mind a ketten, a vasárnapról nem is beszélve. Elkezdtünk komolyan a ráhangolódni a hétvégétől, mintha tényleg egy nagy döntő következne. A hétfői nap egy lazább edzéssel telt, hogy ne fáradjunk el másnapra. Aztán jött a kedd, az a bizonyos kedd, július 15-e.

Most egy picit elhallgatok, erőt kell gyűjtenem, hogy folytatni tudjam.

Dittmer megértően néz rám, keresztbe kulcsolja lábait és összegubózik.

Egy pár lélegzetvételnyi szünet után megtöröm a csendet.

– Ez a kedd is ugyanúgy indult, mint bármelyik ilyen vagy ehhez hasonló napunk. Mire leértem, Koló már ott volt. Természetesen most sem tudtam előtte érkezni, melegített és nyújtott. Jól emlékszem, ült a földön, majdnem spárgában. Köszöntünk egymásnak, majd felnézett rám, és így szólt :

– Na, milyen a forma? – kérdezte jókedvűen.

– Bomba – válaszoltam magabiztosan.

Minden pálya előtt így kezdtük.

– Akkor jó – konstataálta, majd folytatta. – Nekem már bent van a kocsz – és bicepszét mutatta, ami azt jelentette, hogy megitta már a kóláját.

– Megyek átöltözni – mondtam, és elindultam az öltözőbe.

Miután befejeztem az öltözést, én is bemelegítettem a magam trehány módján, majd elindultunk a páros hajóért a csónakházba, ugyanúgy, mint mindig.

Ilyenkor a parton és a vízen nem vagyunk egyedül, edzenek az ifik meg a kicsik is, egy pár szülő is mindig lézeng, akik gyermekeiket várják, és ők is nagy érdeklődéssel figyelik munkánkat, mert ez egy kívülállónak rettenetesen izgalmas. A fiatalok mindig tudnak valamit tanulni belőle, arról nem is beszélve, hogy nekünk is jó, ha látják, mert mindenki el tudja mondani a véleményét, amelyből természetesen mi is tudunk okulni.

Vízre szálltunk. Bemelegítésképpen felevezünk egy másfél kilométert, hogy érezzük egymást, a hajót meg a vizet, minden klappolt.

Azt követően beálltunk az ezerméteres rajthoz, mentünk egy pár iramosabb 300 métert azért, hogy fokozatosan hangolódjunk rá a pályára. Csináltunk néhány rajtot is, ahol már keményen indultunk, mi csak úgy hívjuk, hogy keménykedünk. Ebben a stádiumban már kezdünk pszichésen is olyan állapotba kerülni, mint versenyeken.

Majd kiszálltunk a parton, ilyenkor már nem szólunk egy-

máshoz, mindketten fel vagyunk pörögve és kellőképpen idegesek és harapósak vagyunk a pályához. Sétálunk fel s alá, mint a dühös oroszlánok, midegyikünk lazít, készül, stresszes helyzetet próbálunk előidézni magunkban, e nélkül különben nem megy.

Robi előre megy motorcsónakkal, mindenkit leküld a pályáról, mi még várunk, hogy felérjen a célig, és hogy a hullámok lenyugodjanak. Ilyen alkalmakkor mindenki le van tiltva a víztől, szinte pattanásig feszül minden és mindenki az izgalomtól: pályát megy a Kolonics-Kozmann páros.

Megfogjuk a hajót, megint vízre tesszük, és felevezünk az ezerméteres rajtig. Nem beszélünk, nyugodtan, kimérten húzunk, csak a ritmusos lélegzésünk és víz halk morajlása hallatszik. Majd beállunk.

Robi elindít minket. Megindulunk, jól sikerül a rajt, keményen hajtunk. Minden jó, érezzük mind a ketten, egyikünk se fárad, a hajó jól fut, szinte megesszük a távot. Beérünk a célba, Robi bekiabálja:

– 3.22.

Ez életünk egyik legjobbjá, tudatosan bennünk. Ennél csak egyszer mentünk jobbat, erős hátszélben. 3.14-et.

Elégedetten fújtatunk a fáradtságtól, előre görnyedve, letámasztva.

Kicsit jobbra biccentem a fejemet, és hátraszólok:

- Szép volt.
- Ja, jó volt – nyugtázza Koló.
- Érzés milyen volt? – kérdezem.
- Az érzés is jó volt.

– Nagyon jó ezret mentünk – folytatom Dittmernek –, volt dinamikája, ritmusa. Elkaptuk már a rajtot is, és tudtunk finiselni is. Közben odaért Robi hozzánk, elkezdett minket dicserni, hogy milyen jól nézett ki kívülről. Boldogok voltunk

mind a hárman. Az időeredményről nem is beszélve. Kimen-
tünk a partra egy kicsit regenerálódni, vizet ittunk, beszélget-
tünk, de már eléggé elfáradtunk mind a ketten az 1000 mé-
teres pályától, előjött belőlem a lusta, és felvetettem:

– Figyelj, Koló, hagyjuk ezt az ötszázat!

– Jól van, ha nem akard, de te mondd meg a Robinak –
válaszolta.

Mivel egy csomóan voltak a parton fültanúi beszélgetésünk-
nek, elkezdtek nevetni rajtunk. Közben megérkezett a Robi, és
beindítottam a fűtőgetést:

– Figyelj, Robi! Koló nem akar már ötszázat menni – kiabáltam
poénosan.

– Nem, nem, nem. Bucok nem akar pályát menni – válaszolt
nevetve.

Egyébként mi az idény előtt megbeszéltük Robival, hogy le-
gyen velünk nagyon kemény, és csesztessen minket, ha puhány-
kódunk. Semmiféleképpen ne hagyja, hogy egymást lebeszél-
jük. Különben ez a kérdés harmóniában volt kettőnk között,
valamikor Koló fáradt el, máskor pedig én gyengültem el job-
ban, ilyenkor próbáltuk egymást átlendíteni a holtponton, hogy
csináljuk meg a munkát, és ha ez sikerült, akkor boldogok
voltunk, hogy nem adtuk fel.

Természetesen sokat élcelődtünk és viccelődtünk egymással
ennek érdekében, ez most is így volt. Mivel Robi látta, hogy
jó formában vagyunk, elővette szigorúbbik arcát, és határo-
zottan mondta:

– Gyerünk a vízre!

Újból hajóba szálltunk, és feleveztünk az 500 méteres rajtig.
Kicsit éreztük, hogy fáradtak vagyunk, de ez természetes.

Beálltunk, és vártuk a jelet.

Előttünk senki, tisztán látszódik az 500 méteres pálya, a
hullámok teljesen elcsitulnak, csak a természet hangját lehet

hallani, egy pár vadkacsa mellettünk a nádasból pont felszáll, nem is halljuk távolodó szárnycsapásaikat.

Most teljes a nyugalom, felkészültünk, csak a lélegzésünk hallatszik.

Robi megadja a jelet, hatalmasat tépünk a vízbe, szinte ki-megy alólunk a hajó. Érzem, hogy nagyon jól sikerül a rajt.

Koló hátul tolja, én meg elől húzom, nagyon megyünk. Teljes erőből hajtunk, csak a zihálásunk hallatszik, és a víz csobbanása, ahogy szinte kiszakítjuk medréből. Olyan energiával és erővel evezünk, mint egy éhes farkascorda, amely az áldozatot hajszoja.

Lemegy az első 200 méter, nincs holtpont semelyikünknel, tudatosul bennem.

Koló csak tolja alám a hajót, én is tépem a vizet, ahogy tudom.

300. Mintha egygé váltunk volna, mi ketten és a hajó. Rá-hoppolunk, van erőnk, mintha most soha nem fogyna el, és még erősebb iramot diktálunk.

Jön a 400 méter, az agylövés.

Nincsenek gondolatok, már nem hallok és nem látok semmit, csak a zihálásom ritmusát és szívem dühögését mellkasomban.

Már nincs Kolonics-Kozmann páros, mert egyik lettünk. Ez már a magyar C-2 hajó, az olimpiai kenu kettes, amely úgy megy, mint egy gép, megállíthatatlanul a cél felé.

Már csak 50 méter van hátra. Az utolsó 50-en nem lassulunk, energiánkból semmit nem veszítünk, berúgjuk a hajót a célba olyan erővel, mint egy dühögő bika az arénában, aki a szabadulásáért küzd.

Majd előre rogyunk, és letámasztunk mind a ketten. Az evezőink koppanása a kenu szélén oly egyszerre történik, mintha egy kompozíció végén a karmester intené be.

Előre dőlve kapkodjuk a levegőt, és zihálunk.

Robi diadalmasan bekiabálja:

– 1.37

Még nem vagyok teljesen magamnál, keveset érzékelek a külvilágból, de ezt a halk, elcsukló hangot, tisztán hallom:

– Robi, gyere ide – szinte suttogja Koló.

És csend.

– Mondd, hogy jól vagy! – mondom zihálva.

Csend.

– Koló, mondd, hogy jól vagy! – ismételem szinte kiabálva.

De a csend mindent elnémít.

Próbálok picit hátra nézni, de érzem, hogy a hajót már egyedül egyensúlyozom. Figyelek, nehogy boruljunk, tudatosul bennem, hogy baj van.

A szemem jobb sarkából látom, hogy Koló evezője elhagyja a hajót, simán siklik le róla.

Hátrafordulok, látom, hogy előreszegett fejjel térdel a kenuban, mintha Istenhez imádkozna, még hátranyújtom jobb kezem, hogy megfogjam kezét, de nem érem el...

Most az üvöltő csend mindent átszakít, valami elpattan bennem, mint egy iszonyú ütés, amitől megtántorodsz.

Aztán nem érzek semmit, mintha nem is lennék, csak az a vákuum, mely húz le a mélybe, mintha zuhannék. Forog körülöttem a világ, nem tudom, hol vagyok, szép lassan evezek, ösztönösen tovább...

...kezd kitisztulni a kép, látom, hogy a németek mellettünk vannak partiban. Érzem, hogy tolja alá a hajót, újra elkezdek teljes erőből lapátolni, úristen micsoda agylövés volt az előbb, fej-fej mellett haladunk. Már tisztán látom az olim-

piai célt, egy pár centivel megelőzzük őket. Nem gondolok semmire, csak arra, hogy nyernünk kell. Fogamat összeszorítva, minden erőmet összeszedve küzdök. Beérünk a célba, talán a németek előtt, talán egy kicsivel megelőzve őket.

Kinézek a partra, látom, hogy Robi ugrál, és mutatja, hogy 1.

Elsők lettünk, nyertünk – kezdem felfogni –, megnyertük az ötszázat. Olimpiai bajnokok vagyunk.

Szinte hallom, ahogy a magyar kommentátor kiabálja a stúdióban:

– Emberek, Kolonics Györgynek szobrot kell itthon állítani, harmadik olimpiai aranyát nyerte az ötkarikás játékokon való ötödik részvételével. Hölgyeim és uraim, Kolonics György és Kozmann György olimpiai bajnokok C-2-ben, itt Pekingben, 2008-ban Bravó, fiúk, bravó ...

Dittmerre nézek. Látom, hogy arcán folynak végig a könnyecsek.

Én csak értetlenül és megzavarodva nézek rá, mintha ő tudná, mit akarok mondani.

– Életünk két legjobb idejét mentük – jegyzem meg halkán –, ráadásul egymás után soha nem voltak ilyen jó eredményeink, de ez már csak a sors kifürkészhetetlen játéka – folytatom könnyezve.

Dittmer kezét felém nyújtva megszólal:

- Mennem kell.
- Tudom, jó utat – búcsúzom tőle.
- Koló for ever!
- Igen, Koló for ever!

Visszaülök a padra, ugyanúgy, mint közel 4 órával ezelőtt. Merengek és nézek magam elé. Kicsit megkönnyebbülök,

eszembe jut megint a part, a csónakház, Csepel és az eltöltött évek vele. Megpróbálom felidézni, újra átélni. Azt akarom, hogy soha, semmit ne feledjek el.

Becsukom szemem, hagyom hogy lelkem szárnyaljon, szinte hazáig repüljön.

Igen, most is ott vagyok a parton, sétálok és gyönyörködöm a napfelkelteben. A tökéletes természetben, nagyon korán van, hajnal. A vöröslő nap épphogy csak előbukik a lágyan ringatózó nádas mögül. Keresek egy fát, és leülök a tövében. Nézelődök, nem tudok betelni ezzel a harmóniával, melyet a természet magából áraszt. Megint Vajda János sorai jutnak eszembe: *„A levegő meg se rebben, minden alszik, és a lelkem, ring egy néma sejtelemben.”*

Egyszer csak azt veszem észre, hogy valaki közeledik a csónakházhoz, feszes sztreccsnadrágban, határozott léptekkel. Kisportolt testalkata messziről elárulja, hogy kenus. Kinézete alapján nem is akármilyen.

Összehúszom magam a fa alatt, nehogy észrevegyen. Kinyitja a csónakház ajtaját, és előhoz egy hajót. Megfogja jobb kezében, bal kezében tartja lapátját, és elindul a stég felé. Vízre teszi a kenut, és beszáll. Lassú, méltóságteljes csapásokkal elindul a folyón.

Óvatosan követem a parton, nehogy meglásson. Ahogy evez a vízen felfelé, szinte eggyé válik hajójával és a természettel. Ilyet még soha nem láttam. Vadkacsák követik, kis lábaikkal sebesen lapátolva, a halak ugrálnak körülötte, mintha dicsőítenék érkezését. Szitakötők és a pillangók úgy zsongják körbe, mintha a tavasz jönne. Egy nagy ponty napozik a vízen, észreveszi közeledtét, tisztelettudóan kacsint, s elúszik útjából. A szél is irányt változtat, és elébe szalad, hogy a fák lombkoronáit

meghajlásra készítse, mikor elhalad alattuk. Egy pár béka, kik kórusban üdvözítik a nyarat, most elhallgat. Nagyokat pislogva méltatják, összeség az egész part.

– Pszt, pszt – susogja a nádas.

A vízisiklók is megállnak, hogy a legkisebb hullám se zavarja a hús vizet.

Egy darabig követem messzibbe tűnő alakját, aztán már csak nézem, csak nézem, ahogy egyre kisebb sziluettje egybeolvad az aranyban tündöklő napkoronggal.